

FRITAK FRA VURDERING MED KARAKTER I FREMMEDSPRÅK I VIDEREGÅENDE SKOLE

Hva er vilkårene for å få fritak?

Bestemmelsen gjelder for elever eller tidligere elever på studieforberevende utdanningsprogram, som oppfyller begge disse vilkårene:

- a. Eleven har dysleksi eller spesifikke språkvansker, eller dokumenterte vansker som ligger nært opp til dysleksi eller spesifikke språkvansker når det gjelder konsekvenser for eleven i faget.
- b. Vanskene er av en slik grad at individuell tilrettelegging ikke er eller var tilstrekkelig for å sikre likeverdige opplæringsmuligheter.

Retten til fritak er hjemlet i opplæringsforskriften § 9-22. Bestemmelsen omfatter ikke privatister, og gjelder kun fritak fra vurdering med karakter i fellesfaget fremmedspråk. Den gjelder derfor ikke engelsk eller fremmedspråk programfag. Paragrafen gjelder heller ikke fritak fra opplæring i faget.

Hvem kan søke om fritak?

Elev på skolen

Personer som er elev ved studieforberevende utdanningsprogram, kan søke om fritak fra vurdering med karakter i fellesfag fremmedspråk.

Tidligere elev på skolen

Personer som ikke lenger er elev i faget, men har vært heltids- eller deltids elev ved et studieforberevende utdanningsprogram, kan også få innvilget fritak for vurdering med karakter i fremmedspråk. Dette gjelder både elever som tidligere har fullført fremmedspråk, og elever som har valgt å avslutte faget. De som har avsluttet faget må sannsynliggjøre at det var vanskene som var årsaken til han eller hun ikke var i stand til å følge faget. I tillegg må begge vilkårene være oppfylt.

Hvordan søke om fritak?

For å sikre riktig dokumentasjon, anbefaler vi skolen sender søknaden til Statsforvalteren på vegne av eleven. Det må komme fram av dokumentasjonen at eleven oppfyller begge vilkårene. Søknaden skal derfor inneholde:

- Søkerens navn, personnummer, adresse, e-post, telefon, og begrunnet søknad.

- En uttalelse fra skolen som viser at søker er eller har vært elev i et studieforberedende utdanningsprogram. Skolens uttalelse bør også si noe om den individuelle tilretteleggingen som er eller har vært forsøkt i fremmedspråk, og hvilken effekt denne har hatt. Dersom søker har eller har hatt vedtak om individuell tilrettelagt opplæring i fremmedspråk på videregående skole, legges dette med.
- Sakkyndig vurdering som bekrefter dysleksi eller spesifikke språkvansker, eller dokumenterte vansker som ligger nært opp til dysleksi eller spesifikke språkvansker når det gjelder konsekvenser for eleven i faget, og som i tillegg uttaler seg om graden av vanskene. Det er ikke tilstrekkelig å konstatere dysleksi eller spesifikke språkvansker.

Sakkyndig instans kan være Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) eller andre sakkyndige, men den sakkyndige må ha faglig kompetanse til å vurdere om individuell tilrettelegging på skolen kan sikre deg tilstrekkelig og likeverdige opplæringsmuligheter. Uttalelsen må inneholde en tydelig vurdering og begrunnelse som viser hvorfor individuell tilrettelegging ikke kan sikre eleven likeverdige opplæringsmuligheter.

Ved innsendelse av søknad og dokumentasjon anbefaler vi: [Send sikker melding til Statsforvalteren.](#)ⁱ

Eksamen og vitnemål

Konsekvensene av at det gis fritak står i opplæringsforskriftens § 9-18 andre og tredje ledd og privatskoleforskriften § 6-18 andre og tredje ledd. Dette betyr at:

- De som er fritatt skal ha halvårsvurdering og underveisvurdering uten karakter
- Elever som fritatt, skal ikke delta på eksamen i faget.
- Dersom eleven allerede har avlagt eksamen i faget skal fylkeskommunen stryke eventuelle standpunktkarakter og eksamenskarakter eleven i faget, og Statsforvalteren skal innvilge dispensasjon fra kravet om antall eksamener.

Eleven har fortsatt rett til individuelle tilrettelegging i fremmedspråk.

Siden eleven ikke skal ha vurdering med karakter, vil fraværgrensen ikke gjelde for faget. Fravær fra opplæringen skal imidlertid føres på vitnemålet eller kompetansebeviset.

Vitnemål kan skrives ut selv om eleven ikke har sluttvurdering i faget.

ⁱ <https://www.statsforvalteren.no/nb/vestfold-og-telemark/skjulte-dokumentercontainer/send-sikker-melding/>